

Kard Aladár: Negatív kép

Reflexiódat elismeréssel olvastam és bennem is megfogalmazódott néhány emlékező gondolat. Az újabb orosz értelmezés szerint 56-ban fasiszta elemek törtek a nép államára oly váratlanul, hogy a beavatkozás témája máig emlékezetes, élénk vitákat váltott ki a kommunista vezetők között. A beavatkozás-pártiak egyebek közt megrendezték, filmre vették és a Kremlben bemutatták az általuk feltört Divatcsarnokhoz csődített csőcselék fosztogatását, amivel eredményesen hozzájárulhattak a vérengzést elrendelő döntéshez.

Az új helytartó kiválasztása sem volt egyszerű. A belső viták mellett jelentős szerepe volt a Sztálin halála után ismét tekintélyt szerzett Josip Broznak, akihez nov.2-án maga Hruscsov látogatott el, és aki a beavatkozás kérdését óvatosan megkerülve Kádárt ajánlotta a szovjet elvtársak figyelmébe. Münnich, vagy hozzá hasonló nagy tekintélyű káder helyett végül is az egyik csoporthoz sem köthető, könnyen kezelhetőnek vélt, szürke elvtársra esett a választás. A váratlanul elnyert bizalomnak azonban hiába igyekezett minden erejével eleget tenni, életére leküzdhetetlen hatást gyakorolt Nagy Imre lenyűgözően szilárd erkölcsi tartásán megghiúsult próbálkozása valamiféle győzelemként beállítható konszolidáció kierőltetésére.

A fénykép vonásain felfedezni vélem az élete végén tébolyba kergető felismerést, hogy bármennyire is igyekezett a legvidámabb barakk összetákolásával ellensúlyozni a véres megtorlásban vállalt elkötelezettségét, nem tud szabadulni a honfitársait könyörtelenül likvidáló hóhér imázsától.

Bp, 2024. január